

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 68 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z ww. przepisem minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, został upoważniony do określenia standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Dotychczas ww. standard był uregulowany w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131). Z uwagi na wejście w życie ustawy oraz ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.), która uchyliła ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.), a jednocześnie w art. 349 pkt 6 utrzymała w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy, niezbędnym jest wydanie przepisów wykonawczych na podstawie obowiązującej ustawy przed dniem utraty mocy obowiązującej. Dodatkowo należy zauważyć, że zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 9 i 10 oraz § 48 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861), kierunki studiów: pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz pedagogika specjalna, od dnia 1 października 2019 r., będą prowadzone jako jednolite studia magisterskie. W związku z tym niezbędne stało się określenie odrębnych standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej) oraz nauczyciela szkoły specjalnej i oddziału specjalnego oraz prowadzącego zajęcia z dziećmi i z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Projekt rozporządzenia określa standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu:

- 1) nauczyciela – stanowiący załącznik nr 1 do projektu rozporządzenia;
- 2) nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej) – stanowiący załącznik nr 2 do projektu rozporządzenia;

- 3) nauczyciela szkoły specjalnej i oddziału specjalnego oraz nauczyciela prowadzącego zajęcia z dziećmi i z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – stanowiący załącznik nr 3 do projektu rozporządzenia.

Zgodnie z art. 68 ust. 2 ustawy standard kształcenia jest zbiorem reguł i wymagań w zakresie kształcenia dotyczących sposobu organizacji kształcenia, osób prowadzących to kształcenie, ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się, a także sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Zgodnie z wytyczną do upoważnienia ustawowego standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela uwzględnia także czas trwania i właściwy dobór efektów uczenia się na studiach podyplomowych.

Mając na uwadze powyższe, ujęte w projektowanym standardzie reguły i wymagania w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, składają się z następujących części:

- I. sposób organizacji kształcenia;
- II. osoby prowadzące kształcenie;
- III. efekty uczenia się (w tym ogólne i szczegółowe);
- IV. sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.

Propozycje reguł i wymagań w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zostały wypracowane przez zespół powołany zarządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie powołania zespołu do spraw opracowania propozycji reguł i wymagań w zakresie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. Urz. MNiSW poz. 53 oraz z 2019 r. poz. 36). Projektowane rozwiązania mają na celu zapewnienie wysokiej jakości kształcenia i właściwego doboru efektów uczenia się, tak aby optymalnie przygotować studentów do wykonywania zawodu nauczyciela z uwzględnieniem specyfiki tego zawodu. Projektowany standard przewiduje wymagania stawiane osobom prowadzącym kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela. W projektowanych rozwiązaniach położono szczególny nacisk na kształcenie praktyczne, jak również uwzględniono kształcenie w zakresie specjalnych potrzeb edukacyjnych i dostosowywania przez nauczycieli procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów.

Zgodnie z art. 265 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce studia rozpoczęte przed rokiem akademickim 2019/2020 prowadzi się na podstawie dotychczasowych programów kształcenia. Rok akademicki

2018/2019 jest zatem ostatnim rokiem, w którym uczelnie rozpoczęły kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela na dotychczasowych zasadach i będą je kontynuować do zakończenia rozpoczętego cyklu kształcenia. Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela określony w projektowanym rozporządzeniu będzie miał zastosowanie od cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2019/2020.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523 oraz z 2018 r. poz. 2243) w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Projektowany termin wejścia w życie rozporządzenia jest podyktowany koniecznością zapewnienia odpowiednich przepisów wykonawczych przed utratą mocy obowiązującej dotychczas obowiązujących przepisów regulujących tą materię. Jednocześnie w związku z tym, że od roku akademickiego 2019/2020 dla osób rozpoczynających w tym roku akademickim studia, wymagane będzie prowadzenie kształcenia na podstawie nowych programów studiów uwzględniających standard kształcenia, określony projektowanym rozporządzeniem należy zapewnić właściwy czas umożliwiający przygotowanie programów studiów zgodnie z tym standardem. Należy zauważyć, że termin ten nie stoi w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.